

AUTORIÕIGUSTE VEEBIPÕHINE RIKKUMINE

EUROOPA LIIDUS

MUUSIKA, FILMID JA TELESAATED (2017–2020) – SUUNDUMUSED JA

AJENDID

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Aruandes uuritakse autoriõigusi rikkuva sisu tarbimist ELi liikmesriikides ja Ühendkuningriigis ⁽¹⁾ seoses telesaadete, muusika ja filmide ning mitmesuguste lauarvutipõhiste ja mobiilsete juurdepääsumetodite, sh voogedastuse, allalaadimise, torrentite ja kopeerimistarkvaraga. Aruanne koosneb kahest osast: õigusi rikkuva sisu tarbimissuundumuste kirjeldavast analüüsist ja piraatluse määra erinevusi ELi liikmesriikides mõjutavate tegurite ökonomeetrisest analüüsist.

Analüüs põhineb arvukatel andmetel juurdepääsu kohta piraatmuusikat, -filme ja -telesaateid pakkuvatele veebilehtedele kõigis 28 liikmesriigis jaanuarist 2017 kuni detsembrini 2020. Andmestik sisaldab üle 240 000 elemendi ⁽²⁾ kokku 133 miljardi juurdepääsukorra kohta.

Aruande põhijäreldus on, et digitaalne piraatlus väheneb kõigi sisuliikide puhul, nagu on näidatud allpool joonisel 1 ning tabelis 1. Langus jätkus ka COVID-19 pandeemia ajal (v.a filmipiraatluse ajutine suurenemine 2020. aasta kevadel): piraatlus vähenes 2018. aastal 20%, 2019. aastal 6% ning 2020. aastal 34% võrra ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Ühendkuningriik kaasati uuringusse, kuna see oli peaaegu kogu uuringus kajastatava perioodi vältel Euroopa Liidu liikmesriik ning oli kaasatud ka eelmisesse aruandesse perioodi 2017–2018 kohta.

⁽²⁾ Täpselt 241 920 elementi.

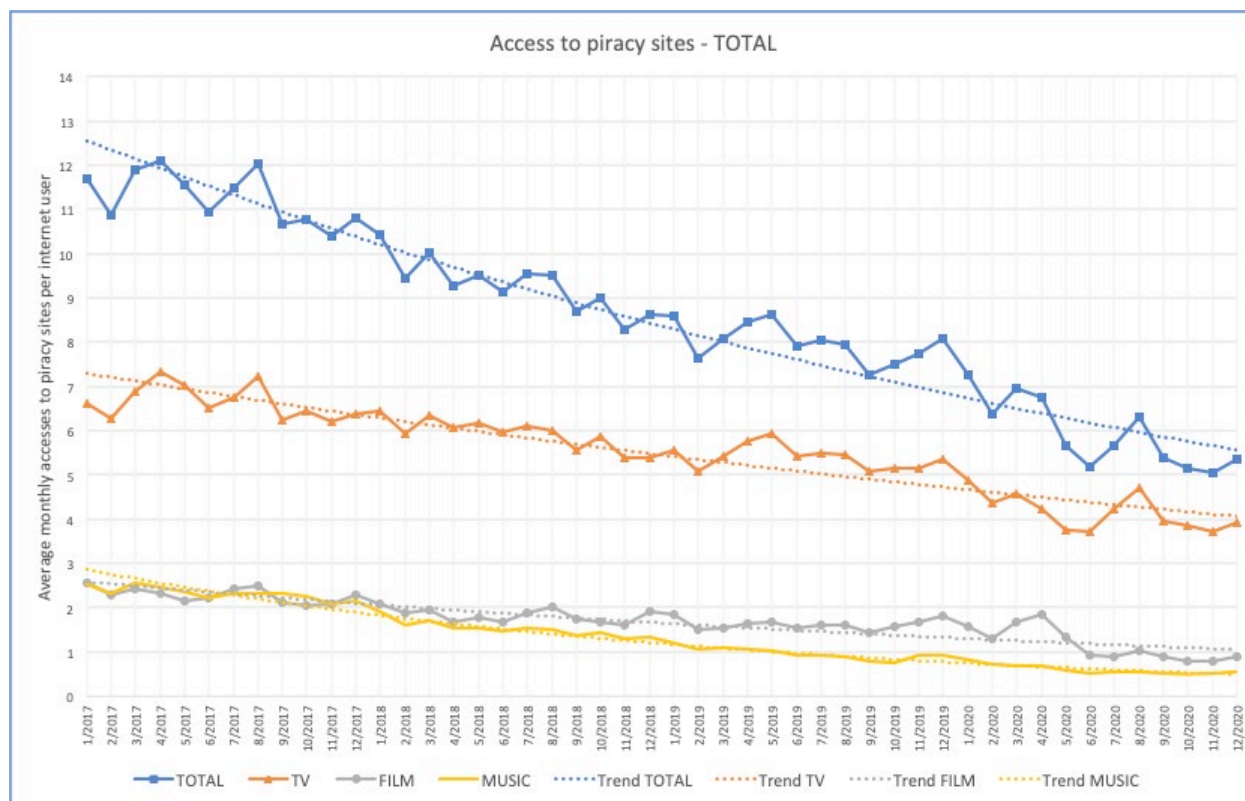
⁽³⁾ Muutuse määra leidmiseks võrreldi iga aasta detsembri näitajaid eelneva aasta vastavate näitajatega. Kuna 2016. aasta detsembri kohta ei olnud andmeid, arvutati 2017. aasta muutuse määr, võrreldes 2018. aasta jaanuari ja 2017. aasta jaanuariga.

Tabel 1. Piraatsisule juurdepääsu muutused aastas, 2017–2020

	KOKKU	TELESAATED	FILM	MUUSIKA
2017*	-10,9%	-2,9 %	-18,9 %	-23,5 %
2018	-20,1%	-15,2 %	-16,4 %	-38,4 %
2019	-6,3%	-1,0 %	-4,7 %	-30,2 %
2020	-33,8%	-26,9 %	-50,6 %	-40,9 %

*Jaanuar 2018 vs. jaanuar 2017

Joonis 1. EL 28 riikide piraatlustrendid, 2017–2020

Juurdepääs piraatsisule vähenes ELis aastatel 2017–2020 poole võrra. Langus oli eriti märgatav muusika valdkonnas, kus juurdepääs piraatsisule vähenes 81% võrra. Filmipiraatlus vähenes samal perioodil 68% võtta ja telesaadete piraatlus 41% võrra.

Liikmesriikide vahel esines olulisi erinevusi. ELi keskmisel internetikasutajal oli 2020. aastal juurdepääs autoriõigusi rikkuvale sisule 5,9 korda kuus. Läti kasutajad kasutasid juurdepääsu ebaseaduslikele veebilehtedele sellest peaaegu kaks korda sagedamini, samas Poola kasutajad 3,8 korda kuus. Austria, Soome, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Madalmaad, Poola, Rumeenia, Hispaania ning Ühendkuningriik olid allpool ELi keskmist.

5. jaotise ökonomeetrilise analüüsi eesmärk on selgitada neid liikmesriikide erinevusi, sh aja jooksul. Olemasoleva kirjanduse ja kättesaadavate andmeallikate läbivaatamise alusel uuriti mitut tegurit, mis võivad mõjutada piraatsisu tarbimist riigis ⁽⁴⁾.

Näib, et sotsiaal-majanduslikest teguritest mõjutavad piraatsisu tarbimist enim **ebavõrdsus** ja **sissetulek elaniku kohta**: kui hoida muud tegurid muutumatud, seostatakse suurt sissetulekut elaniku kohta ja sissetulekute ebavõrdsuse madalat taset väiksema ebaseadusliku tarbimisega.

Nagu ilmnes intellektuaalomandi tajumise uuringu asjakohastele küsimustele antud vastustest, seostatakse **internetipiraatluse suuremat aktsepteerimist** ka piraatsisu suurema tarbimisega. Sarnase sissetuleku- ja ebavõrdsuse tasemega riikide korral on piraatlus üldiselt rohkem levinud neis riikides, kus suurem osa üldsusest peab piraatlust aktsepteeritavaks valikuks ning seaduslik pakkumine puudub (nagu vastati intellektuaalomandi tajumise uuringus), eriti muusikapiraatluse korral.

Ilmneb, et **teadlikkus seaduslikest pakkumistest** (nagu vastati intellektuaalomandi tajumise uuringus) vähendab piraatsisu tarbimist. Piraatsisu tarbimist vähendab ka **seaduslike** filmide ja telekanalite vaatamise **platvormide arv** (muusika korral ei ole võimalik seda mõju katsetada, sest muusikaplatvormide arv on käsitletud perioodil jäänud muutumatuks peaaegu kõikides riikides).

Lisaks on olemas positiivne seos filmipiraatluse ulatuse ning **noorte** (15–24-aastaste) **osakaalu** vahel riigi elanikkonnast.

⁽⁴⁾ Selle uuringu ökonomeetrilise analüüsi tulemused on oluliselt usaldusväärsemad kui eelmises (2019) uuringus. Kättesaadavad lisaandmed on võimaldanud kasutada kõrgetasemelisemaid statistikameetodeid kui varasemas uuringus.